

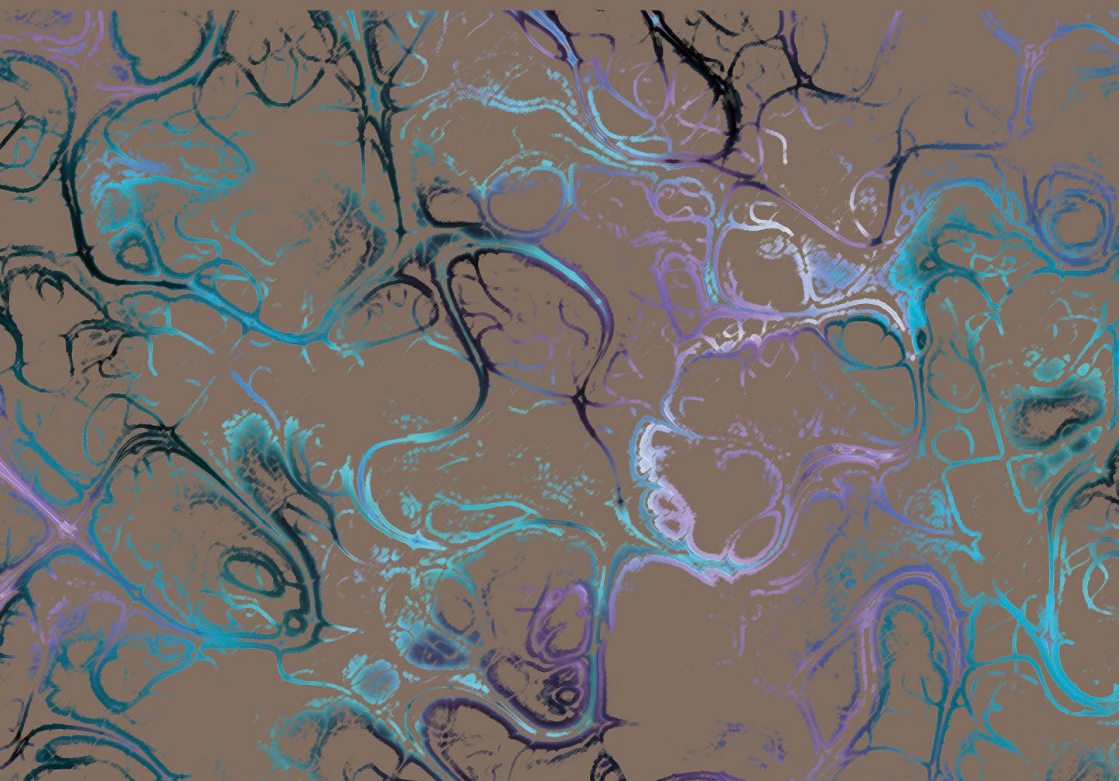

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

NYNÍ

Viola Fischerová

e-kniha • Praha • 2021

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Nyní

Viola Fischerová

Praha-Elba-Praha

2002-2003

Znění tohoto textu vychází z díla [Nyní](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Petrov v Brně v roce 2004. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Viola Fischerová: Nyní), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyžívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 22. 1. 2021.

OBSAH

Nyní.....	8
Průhledná oblá	9
Oni si skutečně	10
Tady to začalo	11
Stud.....	12
A ona.....	13
Za noci plakat na mříži Olšan.....	14
Jaké Vánoce ti mám přát	15
Snědené Vánoce	16
Takové klátivé bidlo.....	17
Tak náhle začínáš	18
Netrvej na sobě	19
Ne ten vesnický kostel	20
Můj bílý zlatý	21
Dubnové dny	22
Ještě jsme se mohli mít.....	23
Taky ti občas.....	24
Nyní.....	25
Za nocí	26
Moře	27
Ne tvář	28
Té první se stalo	29
Budu se smát	30
Nyní.....	31
Co zbývá.....	32
Matku jako mouku.....	34
Často je lákáme	35
Pane Ty víš	36
Kdepak slitování.....	37
Kdo zasel zlo.....	38

Je snazší rozkládat se potmě	39
Svěží zeleň listí proti zdi	40
Z výrostka kanadské borovice	41
Pane Ty znáš to dítě	43
Neochránila jsem sama	44
V zrcadle obraz	45
Jednou nevědět	46
Říkají	47
Ještě tu jsi	48
Úpal zdí	49
Nemohu jíst	50
Tolik hlav	51
I moje tělo	52
Před pár dny	53
Pane Ty víš	54
Rok trvalo to štěstí	55
Nyní	57
Začala Pane má vina	58
V noci se vrací	59
Nevěra	60
Směla jsem mu to vrátit	61
Co všechno zapoměla	63
Bože Tvůj bezpočet	64

*Krásná ponurost skutku
stát se*
— Petr Fabian

Nyní

jmění vteřiny
co je a není
do konce nadosah

nyní

běloba s černí
psice se znamením rakoviny
šílící radostí ve sněhu

nyní

dávná budoucí cesta
jiskřící závějí

Žádné příští

Průhledná oblá
do dlaní váza
Ve váze voda
ve vodě rybka

Sama
Ani rostliny
ani stín

V čirém nic
nikde a nikam
pluje maličká rybka
donekonečna

Ten živoucí očistec
tu mají za ozdobu

Oni si skutečně
objednávají na kusy počet
živých koček
s vyloupenutýma očima
a (slepé) feny

Tento kruh —
vždy dvě a dvě krvavé
jamky a tmu —
Básník přehlédnul

Lidé podnikají
Jsou pracovití
Ve dne v noci
dlabou z hlav zaživa
drahokamy

Jednou až pominou
už bez sebe a v pláči
budou ty oslavené oči
vkládat zpátky

Tady to začalo
Utrhnout rozkousat jablko
Zabít stáhnout a sníst

Náš věčný hřích

Jeho nekončící zlo

Stud
až žaludek zvrací srdce
„že jsme neučinili nic“

že ani nebráníme
nevinným
když marně obnažují stopy mučení
ze studu před těmi
kteří nepřežili

A ona?

Kolikrát se jí ještě budou zdát
ti tři kteří ji mučí
při výsleších

a plakat
že musela lízat
svoji krev z podlahy

a že to udělala

A oni?

Zda ještě někdy
v zahrádce nad růžemi
sní

jak se před nimi
a na kolenou
plazí krásná mladičká holka
a vzlyká a krvácí

Za noci plakat na mříži Olšan
ve dvaadvaceti chtít
už jen tam dovnitř
k nim

„Erotické osamění“
mínil otec před léty

Přelézali jsme mokré duby
vyrvané vichřicí i s kořeny

„Mladé lidi přitahuje smrt
protože o ní nic nevědí“

Smrt není umírání
bráním se mrtvému otci
v pětadesáti

To ještě neumím

Lídě

Jaké Vánoce ti mám přát
když tvoje dítě
vstoupilo křivě
do neštěstí

Přeju ti
Dojdi na psychiatrii
ať tě alespoň trochu odcloní
od té pokojné svítivé bídy

Snědené Vánoce
bez matky bez otce
jen bratr a já

Napřesrok možná
už jeden z nás sám

A přece

Vánoce bez krájení otce
na štědrovečerní porce

Jedna — pro nás
druhá — pro jeho lásku
se dvěma malýma holčičkama

Takové klátivé bidlo kluk
s ptačí hlavou
začal řvát

volala jsem psa
ze zahrady jejich domu

pes čenichal ve sněhu
a ani se nahnul

Kluk ječel —
až jsem ho poslala
do prdele

A vtom to vystříklo:

„Jen se na sebe podívej
ty už jsi měla bejt dávno mrtvá“

Ty by ses nesměl vůbec narodit
Opravdu jsem to chtěla říct
ale pak jsem polkla

A teď už hodiny
ve mně vězí
dva kameny

a nedají se vyvrhnout

Tak náhle začínáš
nosit svou jinou tvář

Ten kdo tě poznává
jsou tři staří muži
kteří vidí v co věří

Hezkou radostnou holku
kterou jsi nebyla

Netrvej na sobě
jaká jsi byla
Ty čáry kolem úst
nejsou špína

cosi se bortí
a cosi jeví
Tvá hořká urputnost
kde chyběly slzy

Ne ten vesnický kostel
kam jsem vstoupila
s nahýma nohama

kde stařec
s bochníkem chleba
na mne z lavice mlsně
mrkal

Ta slepá kamenná ulička
Kde na konci
u okna v kytkách
seděla stařena
a hleděla jinak

a jinam

Vinckovi

Můj bílý zlatý
středověký kocour
vrká jak holub
když si vyměňujeme lásku
zezadu je to králův klaun
v celistvém pyžamu
chlupatou nohavicí
každou jinou
Objevil páku
když si hlavou a ramenem
otvíral sklápěcí okno
a v letu
udělá každou kliku
Pochází z Elby
Eskymák
který mě celuje vytrvale
růžově nos o nos

1992

Dubnové dny
jak písečné tunely
po koutech zvrací kocour
co sní

Ještě však pije
ještě se myje
ještě mi přede v klíně

a já mu vařím
kuřata krůty a ryby
a kladu do misky
co ho zabíjí

Ještě jsme se mohli mít
pár dní
pro všechny ty roky

Ted' v pokojích zeje
můj ortel proti něze
z úzkosti

Vladimíru Justlovi

Taky ti občas
unikají slova?

Živá ulice ubíhá
do temna zeleně?

Taky se v noci budíš
a leká tě předkonec?

Nyní
jenom když usínáš
se ještě choulíš

a za dne kočka
a v noci sny
ti zjevují

po čem si šlapeš
co nevíš
a po čem toužíš

Za nocí
dlouhé náručí
jemuž se vzdáváš

Vyvolení
kteří ti vzápětí
— mezi jinými ženami —
pokaždé ukazují záda

Moře
Slunce plné křiku racků

Na schodech ve stínu
osamělého dvojdomu
dvě staré ženy a muž

Co si to pořád povídají
každý den po poledni
ve stínu na kameni

roky

Doře

Ne tvář
ne podoba

já

zrána v plnosti zeleně
košaté mimózy

samo

s maličkým ptákem na větvi
který ozobává kůru

na mých očích

Už se vlamují
první paprsky

Památce Mařenky Kořískové

Té první se stalo
že zůstala sama
Miluje sebe
a nikoho nemá ráda

Té druhé zabil muž
psa sekerou
že mu byl příliš velký
Přesto s ním bydlí
V domku který si postavili

Ta třetí
— jak všichni vědí —
milovala jen jednoho
od čtrnácti do smrti

i když ji opustil

ještě v proděravěném mozku
chovala jeho

Josefu Hiršalovi

Budu se smát a žertovat

Sedíš v županu
a těžce dýcháš

Nevynecháš ani jednu svou
dětskou a chlapeckou lásku
ty směšné pokusy selhání na věky
a básně psané z rozkoše
smutku

a bolesti v břiše
„odzdola vzhůru jako červ“

V noci jsi seděl v křesle
náhle sám mimo sebe
a bylo ti lehce

žertuješ

A já se směju

Nyní
od vteřiny k vteřině prostupné
nic

nic rána poledne večera

tráva zašlapaná do bláta
ostrá štiplavá prázdnota
února

až po týdnech
tě dostihne

nyní

třas a žmoulaná slova
napůl ochrnuté paní
ke které jsi nedošla

Co zbývá

Hrob se jménem v kameni

posmrtná maska
cizí a plochá
jak už se propadala tvář

poslední okamžik
stvrzený v odlitcích
rukou

Pravá — tvoje levá —
to pokojně vzdala
palec složený pod prsty

levá jako by ještě chtěla cosi uchopit
než se sevřela
kolem kulatého prázdna
a opřela o nehty

Vždycky jsem chtěla mít ruce
jako ty

Jaké však byly
tvary prstů a nehty
matky
které jsem nehledala

Matce

Matku jako mouku
rozsykali do trávy
a zalili

Sama jsi chtěla
to těsto
ze sebe a z hlíny

rozpadnout se
smísit
a znovu krmit

Na té louce mamí
mám tři bratry smrky
A taky se k nim nesmím
nikdy přiblížit

Často je lákáme
ty skvělé zmizelé
kteří nás milovali

Ačkoli v průrvách paměti
uvíznem vždycky v spleti vin
našich i jejich

Pavlovi

Pane Ty víš
o nafouknutých dětských lžích
jimiž jsem na matce
loudila úsměvy

pro co jsem utíkala
z mužova lože do cizích
a věrně se vracela

Jako šílená veverka
jsem běhala v kole

Tohle ho přece dojme —
když se už sám nechtěl pohnout
ani žít

Ty Pane víš a znáš
tu lítostivou lásku
svých umanutých věčných
nedospělců

Kdepak slitování
ani kdybychom se vrhli z věže
nedojmeme ty
co náhle necítí sebe

co u stolů nad lahví
už bez pohnutí sní

že skočili

I. D.

Kdo zasel zlo
v jeho duši
věčné trýznění sebe
a druhých
počtářství v lásce i přátelství
a tolik zášti —

abychom jednou i my
směli a mohli dosvědčit
jeho tajemnou proměnu strusky
v poezii

Anně Pospíšilové

Je snazší rozkládat se potmě
v hlíně
třidevadesátkrát třidevadesát
krát třidevadesát křížků
na kůži v mase i v kostech

Z koberce nedostaneš
zamřelý pach z nohy vytrysklé krve
Ani při otevřeném okně

Ptám se
„Chtěla bys teď být dvacet
nebo třicet?“

Říkáš mi holčičko
„To už znám
Teď žiju to nepoznané“

Svěží zeleň listí proti zdi
teplé jarní večerní tělo
náhle skoro milostné

šťěstí

měsíční noci
mezi světlem listí
svitem zdi

Z výrostka kanadské borovice
je vrásčitý obr
Mimóza a třešeň rozkošatěly
Domek ve vinicích má stín

Ale tehdy
když se ještě drolila podlaha
voda z hor byla darem souseda
a k pití studánka

jak dobře jsme se tu opíjeli
šťastní že jsme se našli

moje láska a já —
polská básnířka
a mladý polský malíř
žijící ve Francii

A nevěděli jsme a netušili:

Že Pavel se v depresi zastřelí

Barbaře ukopou fízlové syna
a ona po půldruhém roce
umře na rakovinu jater

(dva z těch tří
nad dvouletým trestem
plakali)

Pavlovi malíři
že ženu zastřelí ve dveřích
žárlivý milenec

dnes se sklerózou multiplex
ochrnutý
kreslí už jenom dřívky v pěsti

Já jsem pochovala dva

Stačí to
abych o tom všem směla psát?

Pane Ty znáš to dítě
co se musí

tajně modlit
zpívat celé dny
a lžící třít bezové listy na kaši

aby se máma vrátila z města
aby se táta vrátil z ciziny

i otcovu jinou lásku
denní slzy křiky a hádky

a taky odpověď té malé holky:

To všechno se mi děje
abych věděla co je bolest
abych se proměnila
a mohla to dosvědčit

Já svědek

Naděje

Neochránila jsem sama
tvého černého hada
Giovani ho zabil motykou

My oba jsme však našli
v kuchyni na zemi
ty dva mrtvé ptáky
tak těsně u sebe

za zamčenými dveřmi

za zavřenými okny

znamení

Karlu Milotovi

V zrcadle obraz
popraskaný ve tváři
a už i na pažích

psice co nemůže přes dva schody
tři týdny starý mrtvý

padající hvězdy

a měsíc v mracích
tak rychle dorůstající
k úplnosti

A ovšem
věčnost
zamilovaná do díla času *(Blake)*

Jednou nevědět jak se živit
čím zaplatit střechu nad hlavou
a živobytí

Dvakrát však
z lásky dar

A ona ví
že ve stáří

bude spát ve vlastní posteli
na skále nad mořem
se svým psem
a nalezeným kotětem

Pašce

Říkají
když už tě dvakrát řezali
žes měla dobrých dvanáct let

„Paška je neskutečně hodný pes“
řekl doktor Truhlář
když ti do živého masa
píchl tři injekce

a ty ses němě tiskla ke mně

Ale co pak
narodíš-li se kde je jen hlad
dětí lidí a zvířat

a nikdo nevyslyší
tvou hledající psí duši

nebudu-li tam
i já

Ještě tu jsi
schoulená v hlíně pod kameny
Ještě celý pes

Nespěchej
kam to máš jít

Za pět dní odjíždím

Už jenom tam
kde ty jsi kdysi
byla

Úpal zdí
řezavé obrysy
samá hrana
tvou smrtí náhle ostře
průhledný vzduch
i na konci srpna

Jak jsi mě chránila

Jak mě vydává

prázdnota

Nemohu jíst
když na mně neloudíš očima
Za tři dny
jsi mě naučila stesku
který se nedá
polykat

Tolik hlav

a různých časů tváří
na ubíhajících schodech
Tolik lebek

A co s tou tvou?

Nikdy neohnilou
nezející nezubící se
s vyschlými mnichy v kobce

Kost kterou hodíš
svůj divný obal zvenčí
ostrému ohni
jehož se uvnitř
bojíš

Dorotě Dobrew

I moje tělo bude
samý neuchopitelný prvek
vzlínat kořínky a cévami
stébel

aby proměněné
a samo už prvek
— bílý a jak to vidím
v modři —

vešlo do krve psice
která nalezená
bude spát u nohou
jiného těla

které — samý neuchopitelný prvek —
bude taky jednou proudit

v žilách
ještě živého

Před pár dny večer jsi chtěla
v Praze a doma
abych tě odvezla
do Prahy domů

Dnes se tvé oteklé
fialové nohy bez kůže
proměnily v prach

Na lehkých popelavých nohách
jsi odešla

A mně se mísí do lítosti
troufalý jasný pocit štěstí

z cizí smrti

Pane Ty víš
o úzkostech toho dítěte
že se probudí u studny v cizí vsi
sirotek bez matky

Ty znáš jeho tajné hry
za matčiny nemoci

Matka je nemocná
Umře aby se netrápila
Dítě je samo
Umře aby se netrápilo
Pes je opuštěný
Umře aby se netrápil
Postýlka a dům shoří

To dítě Pane
se nebálo smrti

V šesti
s prádelní šňůrou kolem hlavice postýlky
zkoušelo jaké to je
se oběsit

Rok trvalo to štěstí mami
kdy ti alejí mezi rybníky
chodilo dítě tvým dětstvím

a mně se s tebou
děly pohádky

Po roce jsme se vrátily
do světa domů

Kde ty ses každé tři týdny
musela chodit hlásit

„Kdybych se nevrátila
jdi k paní Hofmanové
ona ví co má dělat“

Tou větou mami
začalo moje vyhnanství
a čarování

Ty jsi však tehdy
už obrůstala kůrou

navždycky

Tenkrát v noci tati
ses ke mně vrátil
a vzal mě do náručí

Venku číhala
v pláštence s kápí
postava s utátýma rukama
okrouhlé průřezy bílou a rudou tkání

Přesto jsem plakala štěstím

Nikdy jsem o tom
neřekla nikomu
ani slovo

Mé tajemství
se neproměnilo
v sen

Nyní

jasnější zření
té jiné odvrácené
strany věcí

když dítě
se nikdy dost rychle
neotočí

aby zahlédlo
o čem ví víc
než tuší

Pavlovi

Začala Pane má vina
už prvním nadechnutím?

Když podle hvězd
stojí v mém životě
smrt muže z vlastní ruky

Byla bych se ho vzdala
s tou láskou
co vede do záhuby

nebo raději nevěřila
že ho zabijou moje hvězdy
vedle mne na posteli

V noci se vrací šťastný
a mne až k ránu
budí strach

jestli zas nezačne pít
a co se mu stane

Někdy s ním přichází
žena co ho smí zachránit
kterou jsem přivábila
aby ho oživila

A přece bych se s ní nikdy
nedokázala smířit

Se zradou
horší než smrt
S ránou z milosti

Josefovi

Nevěra
od druhého k prvnímu
a zpátky?

Ten druhý
se skrytě trápil
že na noc odcházím
a jenom ve dne se vracím

Mlčel a oněměl
aby mě měl
Naslouchal pláči

To on mě ve tmě vzal za ruku
a vyvedl z vrby

Směla jsem mu to vrátit?
Co zmohla má slova doteky a žluté narcisy
proti dusivé bezmoci

v tom pokoji bez oken
s nemocničními svazky

odkud mě vyvedli
hodinu před smrtí

Evě Oubramové

Den ze dne čekáme
kde si nás naťukne
jak komu zasadí
to hadí dědictví

Ozářená a cizí
už se nechceš víc plazit
od naděje k nadějkám
jenom tělo

Za zády se ti vrší
sladká a trpká kdysi
žitě s nežitým

Lod' burlaků
na laně v písku

A láska už není
to jediné oč jde

Co všechno zapoměla
o čem nyní jen ví

ohně ráje a ohně pekla
které už necítí

jak všechno zapoměla

a jenom ví

Bože Tvůj bezpočet
listí světla tmy vod
a vůní odkud Tě prosím
hlas mezi samými hlasy
Nedopust' zkoušení
jež působíme
Neval na nás
co bychom museli snést

Viola Fischerová
Nyní

Edice Čeští básníci 20. století
Ilustrace na obálce z volných zdrojů
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 22. 1. 2021

ISBN 978-80-274-1377-5 (epub)
ISBN 978-80-274-1378-2 (pdf)
ISBN 978-80-274-1379-9 (prc)